

CALEA MÂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Importanța teologică și bisericească a Sfântului și Marelui Sinod din Creta (16-26 iunie 2016)

Evenimentul bisericesc mult așteptat de către lumea credinței creștine, din prima jumătate a anului 2016, a fost, fără îndoială, Sfântul și Marele Sinod al Ortodoxiei ce a avut loc în Creta. Nu întâmplător acest Sinod a stârnit un interes deosebit nu numai în cadrul Ortodoxiei, ci și în cadrul Creștinismului occidental, în general. Aceasta, pentru că acest Sinod a fost fructul unor așteptări îndelungi și a unei pregătiri în timp de peste șaiszeci de ani, la care și-au adus contribuția toate Bisericile Ortodoxe Autocefale și Autonome locale. Lumea în care trăim este o lume a dialogului, a comunicării rapide între oameni și popoare, a unei tehnologii atât de avansate, încât nu mai permit ca nici o instituție care lucrează cu oamenii, să mai poată trăi în izolare, în indiferență și în autosuficiență.

În acest sens, pleroma Bisericii Ortodoxe Române este chemată să cunoască tot mai mult și mai bine ceea ce reprezintă pentru creștinii ortodocși acest eveniment bisericesc major din viața Ortodoxiei universale, care a fost mesajul lui (al Sinodului) pentru toți creștinii și pentru lumea de astăzi. Se impune acest demers teologic și bisericesc clarificator, nu în ultimul rând, și pentru a spulbera răstălmăcirile, dezinformările, înțelegerile trunchiate și unilaterale cu privire la acest Sfânt și Mare Sinod al Ortodoxiei, pentru ca toți cei doritori de cunoaștere să afle coordonatele principale ale acestuia. De aceea, începând cu acest număr al prezentei publicații, vor apărea mai multe editoriale și articole, care să aducă un spor de lumină și de înțelegere a ceea ce înseamnă viața bisericească în manifestările ei plene, precum și ce a avut de spus acest Sinod pentru Biserica Ortodoxă și pentru membrii acesteia, pe de o parte, dar, în același timp, și ceea ce a transmis acest Sinod ca Mesaj pentru întreaga lume.

Necesitatea convocării și a derulării lucrărilor Sfântului și Marelui Sinod al Ortodoxiei apare cu atât mai evidentă, cu cât avem de a face cu Biserica, care este prin definiție un așezământ al comunicării și al comuniunii nu numai cu Dumnezeu, pe verticală, ci și cu oamenii, pe orizontală. Până nu cu mult timp în urmă, diferite părți ale Ortodoxiei

au fost nevoite, ca din rațiuni politice, ideologice, să trăiască în izolare și în necunoaștere reciprocă, ba chiar să se ignore unele pe altele și să se prețuiască mai puțin. Acest fapt, le-a dat multor Bisericilor Ortodoxe locale impresia că doar ele există, că nu este nevoie de a se gândi la frații și surorile lor în credință care trăiesc în alte regiuni sau țări ale Europei și ale lumii, în general. Această realitate mai puțin plăcută, a făcut ca pregătirile pentru convocarea concretă a acestui Sinod să dureze atât de mult timp. În același timp, a prilejuit manifestarea unei anumite neînțelegeri a priorităților misionare ale Bisericii astăzi, iar, în final, a condus și la neparticiparea a patru Bisericilor Ortodoxe locale la lucrările acestui Sinod, sugerând o anumită tendință separaționistă între ele.

Lucrările acestui Sinod au evidențiat, în primul rând, faptul, că Biserica Ortodoxă trebuie să se manifeste conciliar, sinodal, nu numai la nivel local, ci și la nivel universal. Localul și universalul în viața și în conștiința Bisericii nu sunt două realități dispartate și contradictorii, ci ele exprimă aceeași realitate eclezială, după modelul de viață și iubire al Preasfintei Treimi, Care există simultan în unitate și în diversitate. Este vorba de unitatea de ființă a Persoanelor Sfintei Treimi: a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, fiind vorba de existența Unui singur Dumnezeu, dar, în același timp, unitatea de ființă a Acestora nu anulează caracterul lor personal; căci Fiecare Persoană a Sfintei Treimi este în același timp distinctă de Celelalte două, fără, însă a fi în izolare Una față de Celelalte. Modul lor de existență fiind perihoretic, adică, de a fi Una în Alta.

În al doilea rând, este de așteptat, ca lucrările acestui Sinod să genereze un alt mod de raportare a acestor Bisericilor Ortodoxe locale, unele la altele; adică, a fost prilejul de a dinamiza relațiile interbisericești, de a stimula și dezvolta comuniunea dintre ele, de a se apropia și mai mult în rugăciune, mărturisire și fapte bune, pentru ca „lumea să creadă” în Iisus Hristos Cel trimis în lume de Tatăl.

Continuare în pagina 2

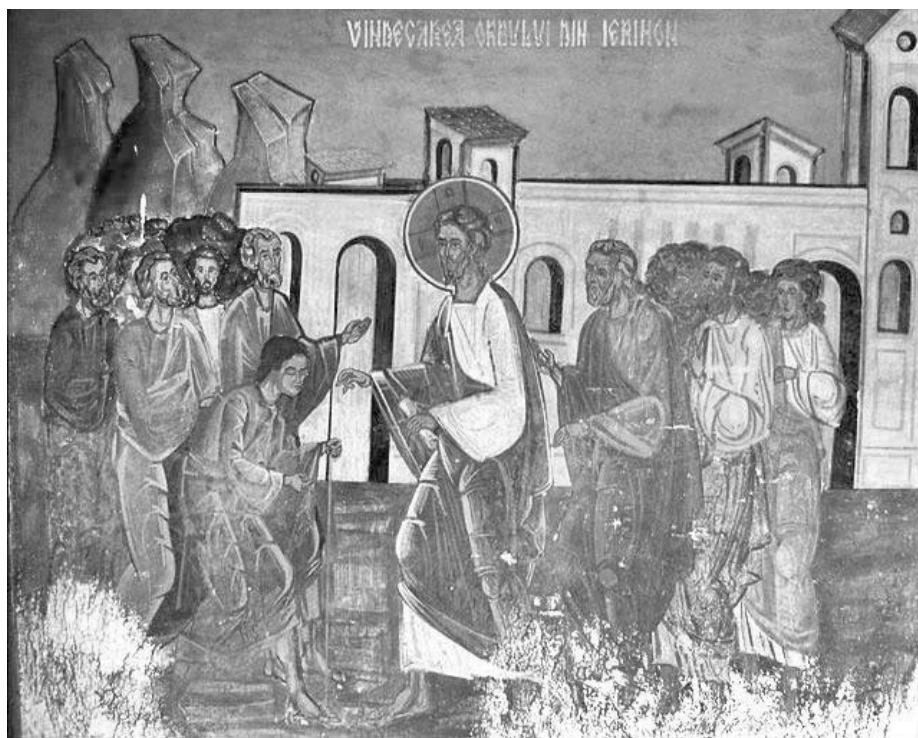
Pr. Ioan TULCAN

PREDICA

Duminica vindecării orbului din Ierihon

A XXXI-a după Rusalii

„În vremea aceea, pe când se apropia Iisus de Ierihon, un orb ședea la marginea drumului și cerșea. Și, auzind mulțimea trecând, el a întrebat: ce este aceasta? Și i-au spus lui că trece Iisus din Nazaret. Atunci el a strigat, zicând: Iisuse, Fiul lui David, fie-ți milă de mine. Iar cei care mergeau înainte îl certau, ca să tacă; el însă și mai tare striga: Fiul lui David, fie-ți milă de mine! Iar Iisus s-a oprit și a poruncit să-l aducă la Dânsul; și, când s-a apropiat, l-a întrebat, zicând: ce vrei să-ți fac? Iar el a spus: Doamne, să văd. Și Iisus i-a zis: vezi! Credința ta te-a mântuit. Și îndată a văzut și a mers după Iisus slăvind pe Dumnezeu, și tot poporul, văzând aceasta, a dat laudă lui Dumnezeu”. (Luca 18, 35-43)

Iubiți frați și surori în Domnul,

După cum știm, ne aflăm într-un răstimp liturgic special pentru viața Bisericii cât și pentru viața noastră duhovnicească, întrucât ne pregătim, iar, pentru marele Praznic al Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, adăugând cântării catavasiilor utreniei închinare acestui eveniment, postirea noastră. În acord cu această stare, Sfinții Părinți au rânduit a se citi, în această duminică, pasajul evanghelic de la Luca, în care se relatează vindecarea orbului din Ierihon. Actualizarea momentului amintit, din activitatea mântuitoare a Fiului lui Dumnezeu făcut om, nu e deloc întâmplătoare, având în vedere contextul liturgic de care aminteam.

Astfel că, unul din multiplele mesaje către noi ale acestei minuni, privește transformarea vederii noastre, anume faptul că, prin și în Biserica Sa, Domnul Hristos caută a ne vindeca și pe noi de orbirea duhovnicească în care adesea cădem, deși prin harul Botezului am fi vrednici a vedea „lumina cea adevărată”.

Datorită săvârșirii păcatelor, și noi repetăm, reactualizăm greșeala Evei care: „văzând că rodul pomului este frumos la vedere...”, prin care și ea și al ei Adam au căzut „din Raiul cel luminos”. Din această stare de har, venit la noi prin Taina Botezului, mai apoi prin taina Spovedaniei și a Împărtășaniei,

cădem și noi, odată ce, ispitii fiind de lumea imaginii în care trăim, promovată strâmb de cultura digitală, ne îngustăm perspectiva veșniciei, prin schimbarea atitudinii: de la *o ano-tropos*, adică *cel care privește în sus*, la *o kato-tropos*, adică *cel care privește în jos*.

Rânduiala postirii în care ne pune Biserica caută să restaureze în noi tocmai această așezare stricată, încovoiată, cocoșată a celui care este chemat de Dumnezeu să stea drept și care a fost îndreptat tocmai prin Chipul și Persoana Celui care se Naște dumnezeiește din pântecul Preacuratei Fecioare Maria.

În secolul al IV-lea după Nașterea Domnului, Sfântul Ioan Gură de Aur tâlcuiește apropierea lui Dumnezeu către noi arătând prin cuvinte dumnezeiești sensul celor împlinite în Bethleem, zicând astfel: „Dumnezeu a venit la noi, Când S-a arătat pe pământ pogorându-se din ceruri, Și-a asumat toată îndreptarea neamului omenesc, îndreptând și înnoind firea noastră, unind-o cu Sine. Căci atunci când Dumnezeu este împreună cu oamenii, ei nu trebuie să se mai teamă pentru că cele vechi s-au risipit, raiul cel dorit se deschide, îngerii coboară pe pământ, noi la ceruri ne înălțăm, celele sfinților se înmulțesc, iar bucuria ia locul jalnicei întristări”

Continuare în pagina 2

Pr. Filip ALBU

Din sumar

► Seară Duhovnicească la Catedrala Veche din Arad
pagina 3, Protos. Iustin Popovici

► Știri
pagina 4

Duminica vindecării orbului din Ierihon

Urmare din pagina 1

Fericita lucrare a postului, conjugată contemplării celor minunate din ieslea cea săracă, în care a stat Pruncul Sfânt, curăță toate ale noastre. De aceea Sfântul Grigorie Palama ne spune în această privință: „Cel care a rupt din sufletul său toată legătura cu cele de jos și s-a dezlegat de toate prin păzirea poruncilor și prin nepătimirea ce-i vine din aceasta, apoi s-a ridicat peste toată lucrarea cunoscătoare prin rugăciunea stăruitoare, curată și nematerială și acolo printr-o unire necunoscută în sens de depășire, e învăluit

într-o strălucire neapropiată, acela singur devenit lumină și îndumnezeit prin lumină și văzând lumina, cunoaște în vederea și în împărtășirea de aceasta lumină și ceea ce e mai presus de lumină și neînțeles din Dumnezeu. Acela socotește pe Dumnezeu nu numai mai presus de puterea înțelegătoare omenească a minții - căci sunt și multe din cele create mai presus de ea - ci mai presus de vederea aceea atotsupranaturală singura prin care se unește mintea cu cele ce sunt dincolo de cele ale celor *inteligibile*, într-o unire dumnezeiască a minților mai presus de ceruri”.

Prin urmare, pericopa evanghelică auzită de noi astăzi, ne cheamă la a ne pregăti asiduu prin postire toate ale noastre, inclusiv vederea, tocmai pentru a aduce în suflet cât mai multe bucurii odată ce-L vedem în peștera cea sărăcăcioasă pe Cel Nevăzut. Așa încât, dacă Psalmistul ne învață să „punem strajă gurii” tocmai pentru că ceea ce „iese din ea spurcă pe om”, să punem pleoapele „ușă de îngădire” ochilor, pentru cele necuviincioase ale lumii păcatului, pentru a ne învrednici și aici, dar mai ales Acolo, de vedere sfântă.

Amin.

Importanța teologică și bisericească...

Urmare din pagina 1

În al treilea rând, tocmai pentru că au apărut unele inadvertențe în modul de înțelegere a unor probleme aflate la ordinea zilei, înseamnă că întâlnirea mai frecventă a acestor Biserici se impune cu o și mai mare evidență. Nu trebuie uitat nici faptul, că lumea, către care este trimisă Biserica lui Hristos în vremea noastră, a parcurs unele evoluții în ultimele decenii, care nu mai permit o abordare eclezială bazată pe stereotipii, pripită, superficială și unilaterală a problemelor lumii de astăzi. Dimpotrivă, conștiința Ortodoxiei trebuie să se manifeste din ce în ce mai vie, luminată de razele Duhului Sfânt, dobândit prin multă rugăciune și credință, prin iubire și solidaritate, pentru a oferi lumii de astăzi și un model uman transfigurat de puterea harului mântuitor al lui Iisus Hristos.

În acest context, slujitorii și credincioșii Bisericilor Ortodoxe Locale trebuie să imagineze modalități creatoare, prin care să se facă vie mărturisirea credinței în Iisus Hristos – Biruitorul morții și Izvorul unei noi vieți. Totodată, ei pot veni cu răspunsuri noi la problemele noi, care se pun în fața Bisericii de către lumea de astăzi.

Despre Sfântul și Marele Sinod din Creta, 16-26 iunie 2016 Întrebări și răspunsuri (I)

1. Ce este biserica, potrivit documentelor din Creta?

Conform documentelor din Creta, „Biserica cea Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească este comuniune divino-umană după chipul Sfintei Treimi, pre-gustare și viețuire a celor din urmă (a oamenilor) în Dumnezeiasca Euharistie și descoperire a slavei lucrurilor celor viitoare, și, ca o Cincizecime continuă, este un glas profetic netăcut în lume, prezența și mărturia Împărăției lui Dumnezeu, venind într-o putere” (Marcu 9, 1) (Enciclica Sfântului și Marelui Sinod I, 1).

Din această mărturisire, înțelegem foarte clar că sfântul și Marele sinod a reafirmat conținutul și misiunea bisericii, potrivit învățăturii Sfinților Apostoli, a Sfinților Părinți, a celor șapte Sinoade Ecumenice (Sinod Ecumenic = Sinod al episcopilor din toată lumea, adică, universal. Cele 7 Sinoade Ecumenice s-au întrunit în primul mileniu creștin (325-787).) și a sinoadelor ortodoxe ulterioare, de autoritate universală (879-880; 1341; 1351; 1368; 1484; 1638; 1642; 1691).

2. Care este forma de conducere a bisericii?

Sinodală. După înălțarea Mântuitorului nostru Iisus Hristos la ceruri, Sfinții Apostoli au conștientizat responsabilitatea comună pe care o aveau față de credincioșii încredințați lor spre păstorire. De aceea, în anul 49 d. Hr., la Ierusalim, Sfinții Apostoli s-au întâlnit în primul sinod al Bisericii creștine, pentru ca, mai apoi, cei sfințiți de ei - episcopii - să păstreze această rânduială a întrunirilor sinodale. Canonul 37 apostolic arată că Sinodul episcopilor trebuie să se întrunească de două ori pe an, pentru a cerceta învățătura de credință și a rezolva problemele cu care se confruntă Biserica.

3. De ce este organizată biserica în mod sinodal?

Biserica Ortodoxă a practicat dintru început adunarea episcopilor în sinoade (în greacă: *syn* = împreună, *odos* = cale, deci un demers comun), prin care să se exprime o poziție comună unitară în raport cu problemele dezbătute.

Organizarea sinodală a Bisericii se bazează și pe o rațiune duhovnicească,

pentru ca nici unul dintre oameni să nu se considere mai mare decât ceilalți, chiar și viață sfântă dacă ar avea (cf. Mt. 20, 26-28).

Edificatoare, în acest sens, sunt cuvintele Sfântului Anastasie Sinaitul (sec. VII): „Domnul, știind multa închipuire de sine și mândrie ale omului, nu vrea să ne împlinescă cererile prin noi înșine, chiar dacă avem o viață virtuoaasă și am dobândit sfințenia, ci vrea ca, în cererile noastre către El, socotindu-ne pe noi nevrednici, să îi luăm și pe alții, în același cuget cu noi, să se roage și să se ostenească împreună cu noi. Fiindcă cel care cere de unul singur și i se împlinescă cererea, adeseori, cade în mândrie, dar când se roagă mai mulți pentru același lucru, toți rămân în smerenie” (Întrebări și răspunsuri 97, Corpus Christianorum Series Graeca 59, Turnhout: Brepols, 2006, pp. 152-153).

4. Este necesară organizarea de sinoade Generale sau universale atunci când apar probleme de ordin general?

Da. Canonul 19 al Sinodului IV ecumenic din anul 451 precizează că dacă nu se întrunesc sinoadele, se înmulțesc problemele.

Dacă pentru probleme de nivel regional trebuie să fie convocate sinoade regionale, atunci când problemele sunt de ordin general, trebuie să se manifeste sinodalitatea la nivel general. După ce mijloacele de transport moderne au făcut posibilă întruniri de episcopi din întreaga lume și după ce dezvoltarea mijloacelor de comunicare a făcut ca unele probleme regionale să aibă un impact general, a devenit și mai evidentă necesitatea de a da răspunsuri unitare la problemele majore cu care se confruntă Biserica din întreaga lume.

5. Când și de ce a apărut ideea organizării unui Mare sinod al bisericii ortodoxe, care să reunească episcopi din întreaga lume?

Formarea statelor naționale, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea – printre care, unele majoritar ortodoxe - au determinat noi realități și din punct de vedere bisericesc. Patriarhia Ecumenică de la Constantinopol, în al cărei teritoriu canonic se petrecea acest proces, a privit cu reținere constituirea de Biserici Autocefale (Bisericile Auto-

cefale sunt Biserici Ortodoxe locale care au conducere proprie, de sine stătătoare, dar care se află în deplină comuniune dogmatică, liturgică și canonică. Autocefalia reprezintă forma de organizare a unei Biserici Ortodoxe locale, care are conducere proprie și organizare canonică administrativ-teritorială independentă față de celelalte Biserici autocefale (de la gr. *autokephale* - conducere proprie, de sine stătătoare). În prezent există 14 Biserici Autocefale, semnalând nevoia unui Sinod General, în care să se discute această situație nouă. Astfel, în data de 12 iunie 1902, Patriarhul ecumenic Ioachim al III-lea (1901-1912) a adresat Bisericilor Ortodoxe Autocefale o scrisoare, în care a subliniat importanța unei mai bune comunicări între Bisericile Ortodoxe, lansând inițiativa organizării unor întruniri panortodoxe, adică ale întregii Ortodoxii (Panortodox - care privește toate Bisericile Ortodoxe autocefale; al întregii Ortodoxii (în greacă: *pan* = tot, întreg, general)).

Cu timpul, au apărut și alte probleme în viața Bisericii Ortodoxe, care necesitau clarificare din partea episcopilor ortodocși. De aceea, organizarea unui Sinod General al Bisericilor Ortodoxe a devenit o prioritate pentru toate Bisericile Ortodoxe Autocefale.

6. De ce este numit „sfânt” și „mare” sinodul general al bisericii ortodoxe care a avut loc în Creta?

Este numit „sfânt” pornind de la denumirea pe care o are Sinodul fiecărei Biserici Ortodoxe Autocefale („Sfântul Sinod”) și „mare”, pentru faptul că este vorba de un Sinod general, deci mai mare decât Sinodul unei singure Biserici Ortodoxe Autocefale.

Sfântul și Marele Sinod reunește delegații ale Sfințelor Sinoade ale Bisericilor Ortodoxe Autocefale. Importanța unui Sfânt și Mare Sinod în istoria Bisericii va fi apreciată de un următor Sinod, care va putea recepta în totalitate, interpreta sau dezvolta anumite formulări din documentele elaborate. Această practică a fost asumată de obicei în istoria Bisericii.

7. De ce a fost nevoie de un regulament propriu de organizare a sfântului și Marelui sinod?

Un eveniment de amploarea Sinodu-

lui General presupunea, în mod firesc, respectarea unor reguli precise, fără de care nu și-ar fi putut duce la bun sfârșit lucrările. Regulamentul de organizare și funcționare a Sfântului și Marelui Sinod, rod al colaborării tuturor Bisericilor Ortodoxe Autocefale, a garantat o dezbateră echilibrată și corectă a tuturor documentelor, în cadrul Sfântului și Marelui Sinod. Potrivit Regulamentului, Întâistătorii Bisericilor Autocefale exprimau în mod unitar voința unanimă sau majoritară a delegațiilor pe care le conduceau, arătând astfel că în timpul sfântului și Marelui sinod ortodox nu se anulează sinodalitatea și autocefalia bisericilor locale. La elaborarea Regulamentului au contribuit activ chiar și bisericile ortodoxe autocefale care ulterior nu au mai participat la sinodul din Creta.

8. De ce nu au fost publice ședințele de lucru ale sfântului și Marelui sinod?

În afară de ședința de deschidere și ședința de închidere, la toate celelalte întâlniri de lucru au participat numai membrii delegațiilor ortodoxe oficiale. De altfel, aceasta este și practica la nivelul Sinoadelor locale ale Bisericilor Autocefale, în sensul că ședințele nu sunt publice, pentru a nu fi afectate dezbaterile și buna desfășurare a lucrărilor. În schimb, hotărârile luate sunt făcute publice, așa cum s-a procedat și cu documentele aprobate de Sfântul și Marele Sinod din Creta.

9. Au putut vorbi liber episcopii participanți la sinodul din Creta?

Desigur. În art. 10 al Regulamentului menționat mai sus, s-a stabilit modalitatea prin care membrii delegațiilor au putut participa activ la lucrări, precizându-se: „intervențiile pe parcursul lucrărilor Sinodului sunt libere”. Fiecare ședință a fost condusă de președinte (Sanctitatea Sa, Patriarhul Ecumenic Bartholomeu I al Constantinopolului), care a facilitat buna desfășurare a dezbaterilor, descurajând întreruperile sau suprapunerile luărilor de cuvânt, conform Regulamentului care spune: „nimeni nu poate vorbi înainte de a solicita și a primi permisiunea Președintelui Sinodului”.

(va urma)

Sfântul Apostol Andrei în iconografie

păcatul lumii” (Ioan, 1, 29), Sfântul Andrei, lăsându-l pe Ioan, a urmat pe Hristos, zicând fratelui sau Petru: „Am găsit pe Mesia, care se tâlcuiește Hristos” (Ioan, 1, 41). De aceea, Sfântului Andrei i se mai spune și Apostolul cel întâi chemat al Domnului.

Conform Erminiei picturii bizantine a lui Dionisie din Furna (Editura Sophia, București, 2000, p. 149), Sfântul Apostol Andrei este pictat sub chipul unui bătrân cu părul cărlionțat și ușor neîngrijit, având barba despărțită în două părți pentru a sublinia faptul că înainte de a fi ucenicul lui Iisus, a fost ucenicul Sfântului Ioan Botezătorul. În mâna stângă ține un sul înfășurat și o cruce, iar cu cea dreaptă binecuvăntează.

Sulul mic și înfășurat, simbolizează faptul că deși nu ni s-au păstrat epistole de-ale sale, Sfântul Apostol Andrei a fost unul dintre propovăduitorii Evangheliei, în calitate de trimis al Mântuitorului.

Pentru icoana prăznuirii din ziua de 30 noiembrie, Dionisie din Furna precizează că Sfântului Andrei trebuie reprezentat fie având în spatele său, fie ținând sub braț crucea în formă de X, pe care a fost răstignit (p. 192), aceasta

fiind reprezentarea cea mai răspândită în iconografia românească.

Pentru că Sfântul Andrei a fost prezent la multe momente din viața Mântuitorului Iisus Hristos, el trebuie pictat în icoanele care-l înfățișează pe Sfântul Ioan Botezătorul mărturisindu-L pe Iisus Hristos pe Care Înaintemergătorul îl arată Sfinților Apostoli Andrei și Ioan. De asemenea în a doua scenă este reprezentat tot Sfântul Apostol Andrei aducându-L înaintea Mântuitorului pe fratele său Petru, în timp ce Filip îl aduce pe Natanael (p. 104).

Alte două momente importante în care îl regăsim pe Sfântul Apostol Andrei sunt în timpul potolirii vânturilor și a mării de către Mântuitorul, când sfântul ține cârma corabiei (p. 106). Este reprezentat ca participant la minunea înmulțirii pâinii și a peștilor, când Sfântul Andrei este împreună cu Filip alături de Mântuitorul (p. 108).

În icoana Tăierii capului Sfântului Ioan Botezătorul, este pictat împreună cu Sfântul Apostol Ioan, îngropând trupul Înaintemergătorului (p. 170).

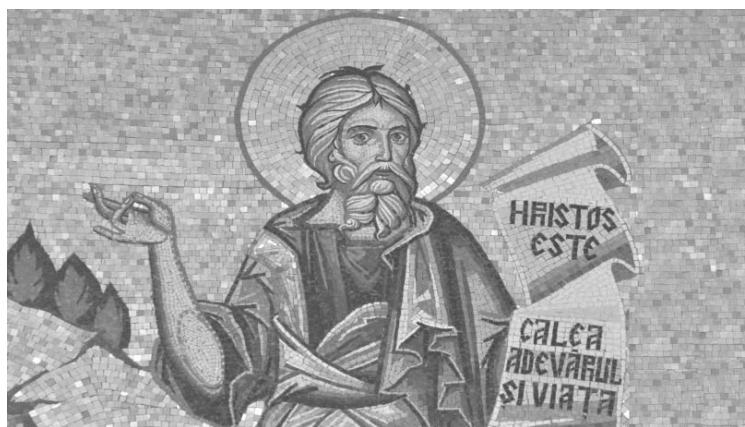
În icoana Judecării de Apoi așezată de obicei în din pridvorul bisericii, Sfân-

tu Apostol Andrei este reprezentat în ceata Apostolilor, îmbrăcați în haine albe și stând pe tronuri de o parte și de alta a lui Hristos, în partea dreaptă, al treilea de la margine, între Simon Canaaneul și Ioan; ținând în mână o hârtie pe care sunt scrise cuvintele: „Luați aminte la voi înșivă și la toată turma” (pp. 205-206).

În icoane, Sfântul Apostol Andrei este pictat la fel de bătrân ca și fratele său Petru, deși, potrivit Scripturilor, Sfântul Andrei era mai tânăr decât Petru. În Sinai, la Mănăstirea Sfânta Ecaterina, unde există unele dintre cele mai vechi icoane creștine, Sfântul Andrei este pictat tot bătrân. Acest lucru se explică prin faptul că în iconografie este redat chipul persoanei așa cum a fost văzut ultima oară. Numai Sfântul Ioan nu este pictat ca un om bătrân, deoarece a fost binecuvântat de Dumnezeu să „sălășluiească până când voi veni”. Toți ceilalți apostoli sunt mereu portretizați la vârsta trecerii la cele veșnice, întocmai ca și Mântuitorul.

Sorin Gheorghe SĂPLĂCAN

Sfântul Apostol Andrei a fost din Betsaida, orașel pe malul lacului Ghenizaret, fiul lui Iona, din Galileea, și fratele lui Petru, primul dintre ucenicii Domnului Hristos. Înainte de a fi Apostol al Domnului, Sfântul Andrei a fost ucenic al Sfântului Ioan Botezătorul. Atunci când la auzit, a doua zi după Botezul lui Iisus în Iordan, pe dascălul său Ioan, arătând către Hristos și zicând: „Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică

Fiu al Galileei și frate al lui Petru, dintre pescari în soborul Apostolilor întâi ai fost chemat, Andrei cel minunat, iar de la mormântul tău din Patra chemi popoarele la Dumnezeu și atunci ne-ai umplut de bucurie când în România iarăși ai venit, unde pe Hristos Domnul L-ai propovăduit.

(Troparul Sfântului Apostol Andrei, glasul 1)

Seară Duhovnicească la Catedrala Veche din Arad

În seara zilei de joi, 23 noiembrie 2017, invitatul celei de-a 22-a seri duhovnicești organizate de către Asociația Ortodoxă „Calea Mântuirii” la Parohia Ortodoxă Română Arad-Centru, a fost Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului. Aflându-ne în Anul comemorativ dedicat Patriarhului Justinian și apărătorilor Ortodoxiei din timpul comunismului, Preasfinția Sa a susținut conferința cu titlul: „Caracteristicile mărturisirii credinței ortodoxe în anii comunismului și în lumea de azi”.

Pe lângă sublinierea caracteristicilor principale de mărturisire a credinței ortodoxe în acea vreme, Ierarhul a făcut apel la textele scripturistice care întăresc aceste mărturii: dragostea, speranța, răbdarea, curajul. De asemenea, Preasfințitul Emilian a prezentat ascultătorilor câteva crâmpie din viața și suferințele celor care au fost mărturisitori ai credinței în vremea comunismului, în special a monahilor și monahiilor din câteva mănăstiri importante din Moldova, pe care i-a cunoscut personal și cu care a avut purtat nenumărate dia-

loguri. Mare parte dintre aceste mărturii pot fi găsite în lucrarea Preasfinției Sale, intitulată: „Între Cruce și Înviere: file din istoria recentă a monahismului românesc”, tipărită la Craiova în acest an.

Întâlnirea de joi seara a avut două părți: prezentarea pro-

priu-zisă a temei, urmată de un dialog pe baza întrebărilor puse de credincioși.

La final, Preasfințitul Părinte Emilian a transmis binecuvântarea părintească a Chiriarhului locului, și a urat celor prezenți cele de cuviință pentru această perioadă pregătitoare

pentru marele praznic al Nașterii Mântuitorului Hristos.

Protos.
Iustin POPOVICI

ȘTIRI

Slujire Arhierescă în Parohia Aluniș

În Duminica a XXX-a după Rusalii, credincioșii Parohiei Aluniș, Protopopiatul Arad au avut parte de o mare bucurie duhovnicească, întrucât în mijlocul lor a poposit Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului. În prezența autorităților locale și unui număr impresionant de credincioși, Înaltpreasfinția Sa a slujit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în biserica cu hramul „Nașterea Maicii Domnului”. Din soborul slujitorilor au făcut parte P. C. părinte conf. univ. dr. Lucian Farcașiu, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad, părintele Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial și pr. paroh Sorin Ioan Iloa.

Cuvântul de învățătură al Chiriarhului a fost pus sub titlul: „Păzirea poruncilor” (cf. Coloseni 3; Luca 18), în care a arătat cele privitoare la desfășurarea vieții creștine în concordanță cu poruncile dumnezeiești și bisericești, a sfaturilor evanghelice și normelor de purtare morală după Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție, a învățămintelor istoriei și toate cele privind raporturile dintre oameni, toate împreună constituind bogăția spirituală a fiecărui om, precumpănitoare în buna chivernisire și a bogăției materiale într-un scop folositor tuturor. Se cunoaște că nu bogăția în sine asigură mântuirea, ci buna chivernisire, aducând sporuri de viață pentru înveșnicire. Oricum, grija pentru dobândirea valorilor veșnice este un început bun într-o lucrare ce se duce la îndeplinire cu ajutorul divin. Tinerețea înseamnă o bogăție de daruri care se cer valorificate ținând seama de conștiința ajutată de îndemnul spre bine. Poruncile legate de legiuirile care reprezintă buna rânduală în societate se doresc călăuze sigure pe calea propășirii generale, a subliniat Înaltpreasfinția Sa.

La finalul Sfintei Liturghii, bucuria a fost sporită prin venirea în parohie și a Preasfințitului Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului, care a slujit Sfânta Liturghie în parohia vecină, Frumușeni. Cu acest prilej, cei doi ierarhi au sfințit crucea care va fi așezată pe turla capelei din cimitirul parohial. Pe lângă preoții care au slujit în so-

bor la Sfânta Liturghie, la acest eveniment au participat și pr. Viorel Higioșan (Parohia Frumușeni) și pr. Dan Mândra (Parohia Fântânele, fost preot paroh în Aluniș).

În încheiere, părintele paroh a prezentat realizările în plan administrativ, misionar, filantropic și duhovnicesc împlinite în cei trei ani de păstorire a parohiei.

Ca semn de apreciere din partea Chiriarhului pentru realizările prezentate, părintele paroh Sorin Ioan Iloa a primit distincția de sachelar.

Duminica a XXX-a după Rusalii în Parohia Frumușeni

În Duminica a XXX-a după Rusalii (Dregătorul bogat – păzirea poruncilor), Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului, a fost prezent în mijlocul credincioșilor din Parohia Frumușeni, Protopopiatul Arad. La orele dimineții, Ierarhul a fost întâmpinat de preotul paroh Viorel Higioșan, de tinerii îmbrăcați în straie populare și de un număr însemnat de enoriași. Cu acest prilej, Preasfinția Sa a săvârșit Sfânta Liturghie în biserica cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh”, înconjurat de soborul de preoți și diaconi. Din sobor au făcut parte preotul paroh Viorel Higioșan, preotul pensionar Ispas Ruja, diaconul Călin Teuca și diac. Mircea Proteasa.

Cuvântul de învățătură a fost rostit de Preasfințitul Părinte Emilian, care a tâlcuit Evanghelia duminicii de la Luca 18, 18-27, în care este relatată convorbirea Mântuitorului cu dregătorul bogat care era preocupat de dobândirea vieții celei veșnice. Ierarhul a explicat cum sunt privite averile de cei care le posedă cu patimă. Ele pot avea o însemnătate deosebită asupra sufletului, deoarece acestea te pot mântui sau te pot osândi. Pe cei care consideră că este imposibil ca să te mântuiești, Mântuitorul i-a asigurat, zicându-le: „ceea ce la oameni este cu neputință, la Dumnezeu însă toate sunt cu putință”, a amintit Preasfințitul Emilian.

La final, Preasfinția Sa a transmis credincioșilor din Frumușeni binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Timotei și un post binecuvântat în continuare.

Părintele paroh a adus mulțumire Ierarhului pentru acest popas duhovnicesc săvârșit în mijlocul păstoritorilor săi și pentru binecuvântarea arhierescă oferită.

Filantropie în școală

„Săptămâna fructelor și a legumelor donate” se numește campania intitulată din cadrul Strategiei Naționale de Acțiune Comunitară i-a adus pe elevii Școlii Gimnaziale „Mihai Eminescu” din Arad, în vizită la Cantina Socială „Sfântul Nicolae” a Arhiepiscopiei Aradului.

Vizita copiilor a avut un scop caritabil, întrucât cei 100 de beneficiari ai cantinei au primit din mâinile elevilor mai multe daruri, constând în fructe și legume. Peste 250 de elevi au participat în perioada 20-22 no-

iembrie 2017 la această activitate, adunând peste 600 de kilograme de fructe și legume. Programul social a fost implementat de D-na prof. Adriana Ciucaș coordonator școlar SNAC în cadrul școlii.

Elevii au vizitat cu această ocazie Centrul de zi „Nașterea Maicii Domnului”, Cabinetele medicale „Sfântul Dr. Cosma și Damian” și Centrul de Incluziune Socială aflând, de la părintele consilier Gabriel Mariș, mai multe informații despre activitatea social-filantropică a Bisericii Ortodoxe.

Ajutor de la cei mici pentru Cantina Socială a Arhiepiscopiei Aradului

Campania intitulată „Săptămâna fructelor și a legumelor donate” din cadrul Strategiei Naționale de Acțiune Comunitară i-a determinat pe elevii Colegiului Național „Preparandia – Dimitrie Țichindeal” din Arad, să sprijine Cantina Socială „Sfântul Nicolae” a Arhiepiscopiei Aradului.

Activitatea copiilor a avut un scop caritabil, întrucât cei 100 de beneficiari ai cantinei au primit mai multe daruri, constând în fructe și legume. Peste 300 de elevi au participat în perioada 20-22 noiembrie 2017 la această activitate, adunând peste 600 de kilograme de fructe și legume. Programul social a fost implementat de Dl. Flavius Lazăr prof. de religie în cadrul liceului împreună cu celelalte cadre didactice implicate în proiect.

Acțiunea Comunitară este o activitate voluntară care se desfășoară cu regularitate și este certificată în programa școlară a Liceelor.

Acțiunea Comunitară implică stabilirea unei legături între Licee, pe de o parte și Școli Speciale, Centre de Plasament și Instituții, Locuințe Sociale și Centre de Zi și Spitale – pe de altă parte.

SNAC este un program coerent și coordonat de activități desfășurate cu regularitate și care antrenează voluntari și copii cu nevoi speciale, aflați în situații de risc, în dificultate sau în pericol.

(Știrile au fost preluate de pe site-ul episcopiaaradului.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
Tipărit la Poudique srl Arad.
ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
Costul unui abonament este de 50 lei anual.